

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

На **21.03.2014** година Националниот превентивен механизам спроведе ненајавена посета на полициската станица за гранична контрола на аеродром “Александар Велики”. Посетата се реализираше со надворешен соработник од Македонското здружение на млади правници кое е регистрирано здружение за давање бесплатна правна помош и е вклучено во постапките за правна помош на азиланти во Прифатниот центар за баратели на право на азил.

Целта на посетата е утврдена согласно Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друго сурово, нехумано или понижувачко постапување или казнување, е идентификување на ризици заради спречување на тортура или друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.

При посетата на полициската станица за гранична контрола на аеродром “Александар Велики” се оствари разговор со командирот на ПС, а потоа беше извршен увид во просториите на полициската станица, како и увид во евиденцијата за лицата лишени од слобода. Воедно НПМ го мониторираше и враќањето на македонски државјани заради недозволен престој во странски држави. Враќањето беше организирано од страна на Европската агенција ФРОНТЕКС, а НПМ преку непосредни разговори доби информација на кој начин и во кои услови овие лица биле депортирани, како и за начинот на постапување со нив во Република Македонија на влезот на Аеродромот “Александар Велики”.

Полициската станица за гранична контрола (ПСГК) “Александар Велики” е сместена во два објекта, односно неколку простории кои ги користат полициските службеници се во самата зграда на аеродромот „Александар Велики“, а самата полициска станица е сместена во барака кај стариот аеродром Петровец.

Согласно информациите на командирот на полициската станица привременото лишување се врши во просторијата на раководителот на смена на аеродромот, каде лицата се поучуваат за правата и причините зошто се задржани. Во истата просторија каде привремено се задржуваат лица се прави преглед и се изготвува службена белешка. Откако ќе се утврди дека се исполнети условите за задржување лицата се транспортираат од аеродром до полициската станица.

Командирот го запозна НПМ дека во оваа полициска станица задржувањето трае најдолго 3 часа, иако истата не е определена со Решението на Министерството за внатрешни работи во групата на полициски станици каде може да се врши задржувањето. Во полициската станица лицата престојуваат во салата за состаноци. Објектот на полициската станица е нов, се одржува уредно и соодветно се истакнати правата на лицата лишени од слобода.

Скопскиот аеродром располага и со посебни простории за задржување на лица кои бараат азил. При увидот на просториите, беше забележано дека во истите има брошури на Одделението за азил на МВР на неколку јазици меѓу кои и арапски, сомалиски, фарси и сл.

Полицијата за гранична контрола, на самиот аеродром, располага и со простории за ноќевање (2 соби со по 2 кревета и тоалет) и карантин- просторија поврзана со амбулантата. Досега во просториите за ноќевање не биле сместени баратели на азил, а се сместувале лица на кои не им бил дозволен влез во државата и најчесто имале лет за назад за два до три дена, при што можеле слободно да се движат во транзит делот на аеродромот и добивале храна од авио компанијата со која требале да го остварат летот.

При мониторингот на враќањето на македонски државјани заради недозволен престој во странски држави, беше констатирано дека службените лица постапуваат согласно националната законска рамка и меѓународните стандарди. Сите лица беа од ромска националност кои барале азил во држави членки на Европската Унија.

Од страна на полицијата, беше обавен информативен разговор за начинот на кој излегле од државата како и за причините за нивно враќање. Разговорот се спроведуваше во посебна просторија под видео надзор. Правата на лицата беа видливо истакнати во просторијата каде се обавуваат разговори. Дополнително, командирот информираше дека на истите ќе им бидат одземени патните исправи.

Во оваа ПСГК на привремено задржаните лица им се укажува за можноста дека имаат право на бранител односно може да повикаат по сопствен избор или да изберат од листата на адвокати со која располага станицата. Истовремено полициската станица обезбедува и 24 часовна лекарска поддршка од амбулантата на аеродромот.

Националниот превентивен механизам при посетата на ПС за гранична контрола Аеродром спроведе увид во целокупната евиденција која се однесува за лицата лишени од слобода, поточно беше извршен увид во Книгата за лица лишени од слобода и задржување, во Книгата за дневни настани, Книгата за приведени лица, евиденцијата за привремено одземени предмети како и беа прегледани 6 индивидуални папки за лица лишени од слобода по случаен избор. При увидот беше констатирано дека итите се водаат ажурно и уредно. Од увидот во записникот за задржување НПМ констатираше дека истиот уредно се пополнува, лицето соодветно се поучува со своите права во полициска постапка. Во сите записници беше пополнет делот за поучување за правата, делот за повредите на лицето (дали има или нема видливи повреди), знаци на болест и потребата од лекар при прием на лицето.

Националниот превентивен механизам изготви посебен извештај за реализираната посета во кој се констатирани позитивните и негативните состојби и дадени се соодветни препораки за Министерството за внатрешни работи и за командирот на ПС ГК "Александар Велики".